

persze nem vettem a fáradságot, hogy utánaolvassak a fejtegetésének. Előfordulhat, hogy tárt kaput döngetek. De a beszélgetésünkben már egyszer szóba hoztam az ember közepszerűségét, a természetben 'elfoglalt' közepszerűségét. És egyszer csak bevillant, hogy hohó, miért tarthatta fontosnak Kant különválasztani egymástól a szép és a fenséges fogalmát! Azért, mert Kant, szerintem e tekintetben akaratlanul, a feudális-szagrális világ fogalmi hierarchiáját le akarta bontani elemeire, elemi struktúráira, ezért a feudális hierarchia csúcsgogalmát, a fenségest visszaadta a természetnek (és evvel a természetfeletinek is, ám ez mellékes), és a (polgár) embert megkínálta a szép és jó szekuláris és praktikus fogalmaival. Kant közepszerűsítette az embert, bevégezte, amit a természet maga kezdett el akkor, amikor kitenyész-tette magából dolgos és (ön)reflektív fajtánkat. Nehogy azt vedd ki ebből a megjegyzésemből, hogy nehezményezem ezt a fordulatot, a Kantét, csak érdekesnek gondolom és jellemzőnek a technikai és polgári forradalmak idején, amikor az Ész került a trónra, s hozzá az Új Szerző-dés, ami mostanság látszik érvényét veszíteni. Vesztünkre-e?

BUDAY GYÖRGY: ARANY JÁNOS BALLADÁK – VÖRÖS RÉBÉK, 1933